

Tagasi: Avaleht

Mida teha, kui on olemas jõustunud kohtuotsus elatise nõudes, kuid teine vanem ei täida otsust vabatahtlikult ning ka täitemenetlus ei anna tulemust?

Perekonnaseaduse (PKS) § 106 lg 1 sätestab asenduskohustuse, mille kohaselt kui sugulane on PKS § 102 alusel ülalpidamise andmisest vabastatud, annab ülalpidamist sugulane, kes on seda kohustatud tegema järgmisena. Sama paragrahvi lõike 2 alusel eeltoodu kehtib, kui sugulase vastu ei ole võimalik ülalpidamiskohtu esitada või kui ülalpidamise väljamõistmist on ülemäära raske saavutada. Selline nõue läheb üle isikule, kes on kohustatud isiku asemel ülalpidamist andnud.

Kehtiva PKS § 96 järgi on ülalpidamist kohustatud andma täisealised esimese ja teise astme ülenejad ja alanejad sugulased. PKS § 105 lg 2 järgi annab lähema astme sugulane ülalpidamist enne kaugema astme sugulast, mistõttu peavad alaealist last eelkõige ülal pidama tema vanemad. Riigikohtu tsiviilkolleegiumi 19. oktoobri 2011. a otsuse nr 3-2-1-75-11 kohaselt võib vanavanematel oma lapselapse ülalpidamise kohustus tekkida PKS § 106 lg 2 alusel ka siis, kui on juba olemas jõustunud kohtuotsus elatise asjas vanema vastu.

Kolleegium leiab, et hoolimata PKS § 106 lg 2 esimese lause mõnevõrra eksitavast sõnastusest on selle sätte mõtteks tagada ülalpidamist saama õigustatud isiku (lapse) ülalpidamine ka juhul, kui ülalpidamist esimeses järjekorras andma kohustatud isik (vanem) ei ole ülalpidamiskohustusest oma varalise seisundi tõttu vabanenud, kuid temalt ei ole võimalik seaduses sätestatud õiguskaitsevahendeid kasutades ülalpidamist saada või on ülemäära keeruline temalt sel viisil ülalpidamist saada.

Eelkõige tekib vanavanemal selle sätte alusel asenduskohustus juhul, kui:

- vanema viibimiskoht ei ole teada, mistõttu on välistatud või raskendatud tema vastu nõude rahuldamine kohtus,
- tema vastu esitatud nõue on küll kohtus rahuldatud ja temalt on elatis välja mõistetud, kuid kohtulahendi täitmine täitemenetluses ei ole viinud soovitud tulemuseni, kuna vanemal puudub vara, mille arvel kohustust täita.

Seega ei vabane vanavanem ülalpidamiskohustusest ka siis, kui vanemalt on ülalpidamist saama õigustatud isiku kasuks elatis välja mõistetud. Kolleegium leidis ka, et vanavanematel ei teki lapselapse ülalpidamisel solidaarkohustust. PKS § 105 lg 3 järgi täidavad vanavanemad ülalpidamiskohustust osavõlgnikena, kusjuures iga vanavanema kohustuse suurus määratakse kindlaks võrdeliselt tema sissetuleku ja varalise seisundiga, arvestades ka tema ning lapselapse vahelisi suhteid. Asenduskohustus ei teki seejuures mitte kõigil vanavanematel, vaid ülalpidamiskohustust rikkuva vanema poolsetel vanavanematel.

Kui vanavanemad täidavad PKS § 106 lg 2 järgi vanema asemel ülalpidamiskohustust, tekib neil selle kohustuse täitmise tõttu tagasinõudeõigus kohustust rikkunud vanema vastu.

Kas saite abi? Jah, sain
Ei saanud
Kommentaari

[Tagasi: Avaleht](#) [1]

Allikas URL:

<https://v1.juristaitab.ee/et/elatis-lapsele/mida-teha-kui-olemas-joustunud-kohtuotsus-elatise-noudes-kuid-teine-vanem-ei-taida-0>

Lingid:

[1] <https://v1.juristaitab.ee/et/printpdf/28380>